

مرکز تنظیم مقررات نظام پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان
سند ویژگی ها و مشخصات فنی پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی

شناسه سند: RC_TXME.RD_V2

خرداد ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۳	۱- هدف
۳	۲- دامنه کاربرد
۳	۳- تعاریف
۷	۴- ویژگی‌های پایانه فروشگاهی-حافظه مالیاتی
۸	۵- نیازمندی‌ها
۸	۵-۱ پیکربندی و ثبت مشخصات
۸	۵-۲ تولید و صدور صورتحساب الکترونیکی
۹	۵-۳ امنیت اطلاعات
۹	۵-۴ فراخوانی متدهای API جمع‌آوری اطلاعات سامانه مودیان
۱۲	اسناد مرجع

۱- هدف

هدف از تدوین این سند، تعیین ویژگی‌ها و مشخصات فنی (نیازمندی‌های) پایانه فروشگاهی-حافظه مالیاتی، بر اساس چهارچوب‌های مورد نیاز سازمان امور مالیاتی، برای بهره‌برداری مودی و شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی نوع اول در صدور، ثبت، نگهداری و انتقال اطلاعات صورتحساب الکترونیکی به سامانه مودیان می‌باشد.

۲- دامنه کاربرد

این سند بر اساس «مدل مفهومی سامانه مودیان» که یک مدل اجرایی با کاهش تصدی‌گری سازمان برای استفاده و بهره‌برداری می‌باشد، با ذینفعان زیر در ارتباط است:

- اشخاص مشمول (مودیان).
- شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی نوع اول^۱

۳- تعاریف

- **سازمان:** سازمان امور مالیاتی کشور.
- **قانون:** قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱
- **ق.م.ق:** قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲
- **شناسه یکتای حافظه مالیاتی:** شناسه‌ای است یکتا دارای مقداری ثابت و منحصر به فرد که به هر حافظه مالیاتی در سطح کشور اختصاص داده می‌شود، این شناسه از مولفه‌های تشکیل دهنده شماره مالیاتی می‌باشد که پس از درخواست مودی در کارپوشه تولید و در اختیار وی قرار خواهد گرفت.
- **حافظه مالیاتی:** نوعی حافظه الکترونیکی است که برای ثبت و نگهداری اطلاعات مندرج در صورتحساب‌های الکترونیکی و انتقال آن به سامانه مودیان مورد استفاده قرار می‌گیرد. حافظه مالیاتی

¹ Tax Service Provider

می تواند به شکل سخت افزاری یا نرم افزاری باشد. حافظه مالیاتی، توسط مودی ثبت صورت حساب الکترونیکی مورد استفاده قرار می گیرد. هر حافظه مالیاتی باید دارای شماره شناسه یکتا باشد. شناسه یکتای حافظه مالیاتی توسط سازمان اختصاص داده می شود.

- **شماره منحصر به فرد مالیاتی:** شماره ای است یکتا در سامانه مودیان که به ازای هر صورت حساب تولید شده و به صورت منحصر به فرد به آن صورت حساب تخصیص داده می شود. این شماره دارای بخش های اطلاعاتی خاص بوده که جزئیات آن در سند «قالب شناسه یکتای حافظه مالیاتی و شماره مالیاتی» ذکر شده است.

- **صورت حساب الکترونیکی:** صورت حسابی است دارای شماره منحصر به فرد مالیاتی که اطلاعات مندرج در آن، در حافظه مالیاتی فروشنده ذخیره می شود.

مشخصات و اقلام اطلاعاتی صورت حساب الکترونیکی^۲، متناسب با نوع کسب و کار توسط سازمان تعیین و اعلام شده است. در مواردی که از دستگاه کارتخوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی به عنوان پایانه فروشگاهی استفاده شود، رسید یا گزارش الکترونیکی پرداخت خرید صادره در حکم صورت حساب الکترونیکی است.

- **سامانه مودیان:** سامانه ای است تحت مدیریت سازمان که در آن به هر مودی، کارپوشه ویژه ای اختصاص یافته و تبادل اطلاعات میان مودیان و سازمان منحصراً از طریق آن کارپوشه انجام می شود. مودیان می توانند با استفاده از هرگونه سخت افزار یا نرم افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاهی، سامانه های ابری یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مودیان متصل شوند. مرجع نهائی ثبت، صدور و استعلام صورت حساب الکترونیکی، سامانه مودیان می باشد.

زیرسامانه جمع آوری اطلاعات صورت حساب: زیر سامانه ای است که داده های ارسالی از حافظه مالیاتی - پایانه های فروشگاهی یا شرکت های معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی نوع اول را از طریق واسطه های نرم افزاری دریافت می کند.

^۲ مطابق سند نحوه صدور صورت حساب الکترونیکی

- **دستگاه کارتخوان بانکی^۳:** دستگاهی است که با پذیرش کارت های پرداخت الکترونیکی مورد تایید بانک مرکزی می تواند دریافت الکترونیکی وجه کالا/خدمت را برای فروشندگان در شبکه بانکی کشور فراهم کند. دستگاه های مذکور شامل دستگاه های کارتخوان اندرویدی^۴ و کارتخوان فروشگاهی^۵ نیز می باشند.
- **پایانه فروشگاهی:** رایانه، دستگاه کارتخوان بانکی، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مودیان را داشته و از قابلیت صدور صورتحساب الکترونیکی برخوردار باشد (بند ب ماده ۱ قانون).
- **اشخاص مشمول (مؤدیان):** کلیه صاحبان مشاغل (صنفي و غير صنفي) و اشخاص حقوقی موضوع فصل های چهارم و پنجم باب سوم قانون مالیات های مستقیم مصوب ۳-۱۲-۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، مشمول این قانون هستند. در این قانون هرگاه از واژه مؤدی استفاده می شود، مراد، اشخاص مشمول است؛ مگر خلاف آن تصریح شده باشد (بند ج ماده یک قانون) و اشخاصی که به عرضه کالا، ارائه خدمت، واردات یا صادرات مبادرت می نمایند.
- **مصرف کننده نهایی:** شخص حقیقی است که کالاها و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید. (ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم)
- **کارگروه راهبری سامانه مودیان:** به منظور سیاست گذاری در چهارچوب قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان و با رعایت اسناد بالادستی و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذی ربط و نیز تدوین استاندارد تبادل اطلاعات، در چهارچوب ملی تعامل پذیری اطلاعات، کارگروهی با حضور نمایندگان تام الاختیار سازمان و وزارتخانه های «ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «صنعت، معدن و تجارت» و «اطلاعات» و بانک مرکزی تشکیل می شود. نمایندگان عضو کارگروه راهبری سامانه مودیان باید از میان کارکنان دستگاه های اجرایی مذکور انتخاب شوند. کارگروه راهبری سامانه مودیان به ریاست رئیس سازمان تشکیل می شود. مصوبات این کارگروه پس از تایید وزیران امور اقتصاد و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم الاجراء می باشد.

³ Point of Sales (POS)

⁴ PDA POS

⁵ PC POS

- **حد مجاز فروش:** جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادره توسط هر مودی در هر دوره مالیاتی نمی‌تواند بیشتر از سه برابر فروش اظهار شده وی در دوره مشابه سال قبل، که مالیات آن به سازمان پرداخت شده یا ترتیب پرداخت آن داده شده است، باشد. جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادره شده در هر دوره مالیاتی برای واحدهای جدیدالتاسیس یا واحدهای فاقد سابقه مالیاتی نمی‌تواند بیش از سه برابر معافیت سالانه موضوع ماده (۱۰۱) قانون مالیاتهای مستقیم باشد (ماده ۶ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان).
- **شناسه یکتای ارسال صورتحساب^۶:** شناسه ای یکتا که هنگام ارسال صورتحساب توسط ارسال‌کننده به صورتحساب جهت رهگیری آن اختصاص داده می‌شود. این شناسه با فرمت `uid۷` به صورت رمز نشده ارسال می‌گردد.
- **رسید یکتای دریافت صورتحساب^۸:** هنگام دریافت صورتحساب در سامانه جمع‌آوری اطلاعات، یک شناسه رسید یکتا با فرمت `uid` به هر صورتحساب توسط این سامانه اختصاص داده می‌شود.
- **شرکت‌های معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی:** اشخاص حقوقی دارای پروانه هستند که حسب ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان، نسبت به ارائه مشاوره و آموزش‌های لازم به مودیان، نصب و پشتیبانی تجهیزات مورد نیاز برای ارائه خدمات مالیاتی از قبیل خدمات مربوط به صدور صورتحساب و سایر امور غیرحاکمیتی با سازمان همکاری می‌کند (بند چ ماده ۱).
- **مشخصات فنی:** منظور از مشخصات فنی در این سند، نیازمندی‌های اولیه پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی است.
- **لیست صورتحساب‌ها:** مجموعه‌ای از صورتحساب‌های صادر شده توسط پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی که در قالب یک مجموعه به سامانه مودیان ارسال می‌شود.
- **ارسال‌کننده صورتحساب:** ارسال‌کننده صورتحساب در ارسال مستقیم همان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی و در ارسال غیر مستقیم شرکت معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی نوع اول می‌باشند.

 6 uid

7 Universal unique identificatier

8 reference_number

۴- ویژگی‌های پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی و ارسال کننده

پایانه‌های فروشگاهی - حافظه مالیاتی و ارسال کننده می‌بایست دارای ویژگی‌های مورد نظر به شرح ذیل باشند.

ویژگی‌های مرتبط به تولید صورتحساب

- امکان تولید شماره مالیاتی
- امکان نمایش و ارائه صورتحساب (به صورت چاپ و یا فایل الکترونیکی)، نمایش هشدارها
- امکان محاسبات مربوط به حد مجاز فروش (اختیاری)
- امکان اتصال و دریافت اطلاعات پرداخت الکترونیکی صورتحساب
- تولید، صدور و ارسال صورتحساب الکترونیکی
- امکان بهره‌گیری از اطلاعات سرور
- امکان بهره‌گیری از اطلاعات حافظه مالیاتی
- امکان بهره‌گیری از شناسه کالا/خدمت و نرخ مالیاتی

ویژگی‌های مرتبط به ارسال کننده صورتحساب

- امکان اتصال به سامانه مودیان
- امکان فراخوانی اطلاعات سرور سازمان
- تامین شاخص‌های امنیتی مورد نیاز سامانه مودیان
- امکان استعلام اطلاعات حافظه مالیاتی
- امکان فراخوانی شناسه کالا/خدمت و نرخ مالیاتی
- امکان استعلام وضعیت صورتحساب‌های ارسالی
- امکان استعلام شماره اقتصادی

۵- نیازمندی ها

به طور کلی نیازمندی های پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی و ارسال کننده به چهار دسته تقسیم می شوند:

۱-۵) پیکربندی و ثبت مشخصات

۲-۵) تولید و صدور صورتحساب الکترونیکی

۳-۵) امنیت اطلاعات

۴-۵) فراخوانی متدهای API جمع آوری اطلاعات سامانه مودیان

۱-۵ پیکربندی و ثبت مشخصات

پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی باید توانایی ثبت اولیه اطلاعات لازم مطابق با سند «دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» را داشته باشد. این اطلاعات شامل مواردی از جمله شناسه یکتا حافظه مالیاتی، نام تجاری و... می باشد.

نکته: جهت دریافت شناسه یکتا حافظه مالیاتی مودی باید از طریق کارپوشه خود، مطابق با بخش دریافت شناسه یکتا حافظه مالیاتی سند «دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» اقدام نماید.

۲-۵ تولید و صدور صورتحساب الکترونیکی

پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی باید قابلیت تولید و صدور صورتحساب مطابق با گام های اجرایی زیر را داشته باشد:

- ثبت اطلاعات صورتحساب
- محاسبات و کنترل قواعد
- تولید پیام
- تولید سریال داخلی (اضافه شدن یک واحد به سریال داخلی به ازای هر صورتحساب تولید شده)

- تولید شماره مالیاتی (براساس الگوی تولید شماره مالیاتی سند قالب شناسه یکتای حافظه مالیاتی و شماره مالیاتی)

جزئیات بیشتر در خصوص انواع صورتحساب، اقلام اطلاعاتی و قواعد کنترلی مربوطه در سند «دستورالعمل نحوه صدور صورتحساب الکترونیکی» ارائه شده است.

نکته: امکان ویرایش اطلاعات صورتحساب بعد از صدور صورتحساب (دریافت شماره مالیاتی) وجود ندارد.

۳-۵ امنیت اطلاعات

پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی یا ارسال کننده باید حداقل نیازمندی‌های امنیتی برای ارسال اطلاعات (مستقیم یا غیر مستقیم) به سامانه مودیان را داشته باشد، از جمله‌ی این نیازمندی‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- قابلیت تولید کلید متقارن و بهره برداری از کلیدهای نامتقارن جهت رمزگذاری صورتحساب‌های تولید شده هنگام ارسال به سامانه مودیان را به منظور حفظ محرمانگی اطلاعات را داشته باشد.
- قابلیت تولید و یا دریافت زوج کلید نامتقارن مورد نیاز جهت امضای دیجیتال و اعتبارسنجی امضا به منظور احراز هویت، تضمین یکپارچگی و انکارناپذیری صورتحساب‌ها و اطلاعات بسته‌های ارسالی را داشته باشد.
- قابلیت دریافت و استفاده از توکن برای کنترل مجوز دسترسی و احراز هویت را داشته باشد.
- ✓ جزئیات بیشتر در این زمینه در سند «دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» ارائه شده است.

۴-۵ فراخوانی متدهای API جمع‌آوری اطلاعات سامانه مودیان

- دریافت اطلاعات سرور سازمان: با فراخوانی این متد اطلاعات سرور که مورد نیاز پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی و ارسال کننده است، دریافت می‌شوند.
- دریافت توکن: با فراخوانی این متد، توکن جهت احراز هویت برای استفاده از سایر متدهای API جمع‌آوری اطلاعات تخصیص و دریافت می‌شود.
- استعلام اطلاعات حافظه مالیاتی: با فراخوانی این متد اطلاعات حافظه مالیاتی دریافت می‌شود.

- دریافت شناسه کالا/ خدمت و نرخ مالیاتی: با فراخوانی این متد لیست کامل شناسه کالا/ خدمت مورد نیاز و همچنین اطلاعات مالیاتی مانند مالیات بر ارزش افزوده، شمول و عدم شمول مالیات بر ارزش افزوده کالا/خدمت دریافت می‌شود. این اطلاعات در صدور صورتحساب مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- استعلام شماره اقتصادی: با فراخوانی این متد اطلاعات یک مودی براساس شماره اقتصادی دریافت می‌شود.
- ارسال اطلاعات صورتحساب الکترونیکی
 - روش مستقیم: این روش ویژه مودیانی است که توانایی ارسال اطلاعات صورتحساب به سامانه مودیان را دارند. صورتحساب توسط مودی صادر، نگهداری، رمزگذاری و امضا دیجیتال شده و به سامانه مودیان ارسال می‌گردد.
 - روش غیر مستقیم: ارسال اطلاعات صورتحساب الکترونیکی به سامانه مودیان به یکی از دو روش ذیل انجام می‌پذیرد:
 ۱. شرکت معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی صرفا وظیفه ارسال اطلاعات را بر عهده خواهد داشت و تمامی اقدامات مربوط به صدور، نگهداری، رمزگذاری و امضا دیجیتال اطلاعات (با کلید اختصاصی مودی) توسط مودی انجام می‌پذیرد.
 ۲. شرکت معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی اطلاعات صورتحساب (رمز نشده) مودی را دریافت و صورتحساب را از طریق زیرساخت‌های اختصاصی خود صادر، رمزگذاری، امضا دیجیتال (با کلید اختصاصی شرکت) و ارسال می‌نماید.
- استعلام وضعیت صورتحساب‌های ارسالی
 - امکان استعلام وضعیت صورتحساب‌های ارسالی از طریق واسط نرم افزاری مرتبط با سامانه مودیان، می‌بایست جهت پیگیری‌های آتی وجود داشته باشد.
 - بر اساس رسید یکتای دریافت صورتحساب: استعلام مذکور بر اساس رسید یکتای دریافت صورتحساب که توسط سامانه مودیان به صورتحساب تخصیص داده شده است، انجام خواهد شد.

- بر اساس شناسه یکتای صورت‌حساب: استعلام مذکور بر اساس شناسه یکتای صورت‌حساب که توسط پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی به صورت‌حساب تخصیص داده شده است، انجام خواهد شد.

- استعلام خطاها بر اساس بازه زمانی: امکان استعلام لیست خطاهای موجود در صورت‌حساب‌های ارسالی از طریق واسط نرم افزاری مرتبط با سامانه مودیان که در یک بازه زمانی مشخص رخ داده، قابل مشاهده و پیگیری باشد.

- استعلام خطاها از یک زمان مشخص: امکان استعلام لیست خطاهای موجود در صورت‌حساب‌های ارسالی از طریق واسط نرم افزاری مرتبط با سامانه مودیان که از یک زمان مشخص رخ داده، قابل مشاهده و پیگیری باشد.

ارسال کننده صورت‌حساب باید توانایی فراخوانی متدهای API جمع‌آوری سامانه مودیان را داشته باشد که دستورالعمل فنی مربوطه در بخش فراخوانی متدها سند « دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» ارائه شده است.

نکته: در صورت اعلام تغییر شرکت معتمد ارائه‌کننده خدمات مالیاتی توسط مودی از طریق کارپوشه خود از صدور صورت‌حساب‌های مودی توسط آن شرکت به صورت سیستمی جلوگیری به عمل خواهد آمد.

اسناد مرجع

- دستورالعمل نحوه صدور صورتحساب الکترونیکی (RC_IITP.IS_V02)
- قالب شناسه یکتای حافظه مالیاتی و شماره مالیاتی (RC_DCPS.SN_V1.2)
- دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)